

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسدآباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
فرم طرح درس

عنوان کامل درس: جامعه شناسی سلامت	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی بهداشت مدارس - ترم 1
سال تحصیلی: 1404-1405 نیمسال: اول	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: 2	تعداد فراگیران: 14 نفر
زمان برگزاری کلاس (روز- ساعت): روز دوشنبه ساعت 14-16	نوع درس: تئوری ■ عملی □ کارآموزی □
تاریخ شروع کلاس: 1404/07/06	تاریخ خاتمه کلاس: 1404/10/21
نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر زینب مکوندی	پست الکترونیک مدرس: zeinabmakvandi@gmail.com
گروه مدرسین: -	مدرس مسئول درس: دکتر زینب مکوندی

شرح درس:

انسان موجودی اجتماعی است که با پدیده های اجتماعی ارتباط تنگاتنگ دارد. مطالعه پدیده های اجتماعی و آشنایی با انواع جوامع انسانی و قوانین اجتماعی حاکم بر آنها و چگونگی انجام تحقیق و پژوهش درمسایل مربوط به آن برای دانشجویانی که به دلیل حضور در مدارس به عنوان کارشناس بهداشت مدرسه ارتباط نزدیک و مداوم با کودکان و اجتماع دارند، بسیار ضروری است.

گزیده ای از مقررات آموزشی در کلاس درس:

- دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حاضر باشد.
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.
- فعالیت های دانشجو در کلاس درس شامل شرکت فعال در بحث، پاسخ به سوالات و آمادگی برای یادگیری می باشد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در کلاس بیش از 4/17 ساعات جلسات شود، درس مربوطه حذف خواهد شد.
- به استناد آیین نامه مصوب جلسه 258 شورای عالی انقلاب فرهنگی کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق لیست پیوست توسط اساتید تکمیل خواهد گردید.

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس، آشنایی دانشجویان با مفاهیم جامعه شناسی و نیز شناخت علمی پدیده ها و امور اجتماعی و سیر تکوین نهادهای اجتماعی در ایران است.

در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- اصطلاحات جامعه شناسی و شناخت علمی پدیده ها و اموراتجتماعی را توضیح دهد.
- اصول و روشهای کیفی و کمی مسائل اجتماعی و تاثیر آن بر جمعیت را شرح دهد.
- ویژگی های جوامع مختلف در ایران را بیان نماید.
- اثر متقابل فرهنگ و سلامت را توضیح دهد.
- سیر تکوین نهادهای اجتماعی در جامعه ایران را تشریح کند.

جلسه اول - تاریخ: 1404/07/06

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
کلیات، مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناسی	دانشجو بتواند در پایان جلسه:	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
	1. تعریف دقیق و روشنی از جامعه شناسی بیان نماید. 2. اهداف جامعه شناسی را بیان نماید. 3. دلایل پیچیدگی جامعه شناسی را شرح دهد. 4. جامعه را تعریف کند. 5. ویژگی های جامعه شناسی را تشریح نماید. 6. جامعه شناسی ایستا و پویا را با هم مقایسه کند. 7. جامعه شناسی خرد و کلان را با هم مقایسه کند. 8. ویژگیهای جامعه شناسی نظری و کاربردی را تحلیل کند. 9. رابطه جامعه شناسی با سایر علوم اجتماعی را بیان نماید.			

جلسه دوم - تاریخ: 1404/07/13

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
سیر تکاملی جامعه شناسی اندیشه های اجتماعی مکاتب جامعه شناسی	دانشجو بتواند در پایان جلسه:	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی عاطفی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
	1. تحولات فکری و سیر تکاملی جامعه شناسی را شرح دهد. 2. جامعه شناسی در دوره های مختلف را شرح دهد. 3. اندیشه های اجتماعی را تحلیل نماید. 4. مکاتب مختلف در جامعه شناسی را شرح دهد. 5. تفکرات سقراط، بقراط، سوفسطائیان و افلاطون، و ارسطو را در حوزه جامعه شناسی تحلیل نماید. 6. نظریات جامعه شناسی فارابی، ابوریحان بیرونی و ابن خلدون را شرح دهد. 7. نظریات فارابی در خصوص جامعه و طبقه بندی وی را از جامعه تحلیل کند. 8. در بحث های کلاسی مشارکت فعال داشته باشد.			

جلسه سوم - تاریخ: 1404/07/20

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و روشهای تحقیق در جامعه شناسی	دانشجو بتواند در پایان جلسه:	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مساله	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
	1. روش تحقیق در علوم اجتماعی را شرح دهد. 2. مراحل پژوهش در علوم اجتماعی را بیان نماید. 3. محدودیت های پژوهش در علوم اجتماعی را بیان نماید. 4. انواع بررسی های جامعه شناختی از لحاظ زمانی را توضیح دهد. 5. انواع مصاحبه ها را در جامعه شناسی را شرح دهد.			

		شناختی	6. انواع مشاهده و کاربرد هر یک را شرح دهد.	
		شناختی	5. مراحل تهیه طرح تحقیقاتی را بنویسد .	

جلسه چهارم - تاریخ: 1404/07/27

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
فرهنگ و اثرات متقابل فرهنگ و سلامت	در پایان جلسه دانشجو بتواند:			
	1. فرهنگ را تعریف نماید .	شناختی	سخنرانی	کامپیوتر، ویدئو
	2. اشکال مختلف هنجارهای فرهنگی را توضیح دهد.	شناختی	پرسش و	پروژکتور، اسلاید
	3. مفهوم ارزش و نقش آن در زندگی فردی و اجتماعی را توضیح دهد.	شناختی	پاسخ	آموزشی، وایت
	4. چند نمونه از ارزش‌های فرهنگی ایرانی - اسلامی را نام ببرد.	شناختی	بحث گروهی	برد و ماژیک
	5. تمایل خود را برای رعایت ارزش‌های فرهنگی در رفتارهای روزمره نشان دهد.	عاطفی		
	6. مفاهیم فرهنگ پذیری و جامعه پذیری را شرح دهد .	شناختی		
	7. مفهوم واپس ماندگی فرهنگی یا تاخر فرهنگی را شرح دهد .	شناختی		
	8. خرده فرهنگ و زندگی اجتماعی را توضیح دهد.	شناختی		
	9. ارتباط متقابل فرهنگ و سلامت را تشریح نماید.	شناختی		

جلسه پنجم - تاریخ: 1404/08/04

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
	دانشجو بتواند در پایان جلسه:			
زیست بوم ایرانی - اسلامی مبتنی بر تنوع اقوام و سبک زندگی	1. مفهوم زیست بوم ایرانی - اسلامی را تعریف کند و ویژگی‌های کلیدی آن را بیان نماید.	شناختی	سخنرانی	کامپیوتر، ویدئو
	2. تأثیر تنوع اقوام و فرهنگ‌ها بر شکل‌گیری زیست بوم ایرانی - اسلامی را تشریح کند.	شناختی	پرسش و	پروژکتور، اسلاید
	3. به نقش سبک زندگی‌های مختلف اقوام ایرانی در حفظ و تداوم زیست بوم دینی و فرهنگی اشاره کند.	شناختی	پاسخ، بحث	آموزشی، وایت برد
	4. ارتباط بین باورهای دینی، فرهنگ اسلامی و هویت ملی ایرانی را توضیح دهد.	شناختی	گروهی	و ماژیک
	5. نمونه‌هایی از تعامل و سازگاری بین اجزای مختلف زیست بوم ایرانی - اسلامی را در زندگی روزمره یا مناسک فرهنگی بیان کند.	شناختی		
	6. اهمیت حفظ تنوع فرهنگی و اقوام را در توسعه پایدار و تقویت هویت ایرانی - اسلامی تحلیل نماید.	شناختی		

جلسه ششم - تاریخ: 1404/08/11

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
	دانشجو بتواند در پایان جلسه:			
امور پدیده های اجتماعی	1. امور اجتماعی را به صورت علمی تعریف کند.	شناختی	سخنرانی	کامپیوتر، ویدئو
	2. تفاوت امور اجتماعی با امور فردی را با ذکر مثال توضیح دهد.	شناختی	پرسش و	پروژکتور، اسلاید
			پاسخ، بحث	آموزشی، وایت برد
			گروهی	و ماژیک

شناختی	3. ماهیت امور اجتماعی را طبق دیدگاه جامعه‌شناسان برجسته شرح دهد.	
شناختی	4. ویژگی‌های اصلی پدیده‌های اجتماعی مانند اجباری بودن، ساختاری بودن، و وجود خارجی آن‌ها را توضیح دهد.	
شناختی	5. نقش امور اجتماعی در شکل‌دهی به رفتار افراد را تبیین کند.	
شناختی	6. مفهوم پیوستگی امور اجتماعی را تشریح کند.	
شناختی	7. ارتباط و تأثیر متقابل پدیده‌های اجتماعی بر یکدیگر را با مثال، نشان دهد.	
شناختی	8. اهمیت درک پیوستگی امور اجتماعی در تحلیل مسائل جامعه را بیان کند.	

جلسه هفتم - تاریخ 1404/08/18

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری در پایان جلسه دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نقش و پایگاه اجتماعی رابطه نقش اجتماعی با سلامت و بیماری	1. مفاهیم نقش اجتماعی و پایگاه اجتماعی را با هم مقایسه کند. 2. نقش محول و محقق را با ذکر مثال توضیح دهد. 3. تعارض نقش را با ذکر مثال شرح دهد. 4. ارتباط جنسیت و سن و پایگاه اجتماعی را شرح دهد. 5. گروه بندی پایگاه ها را با ذکر مثال توضیح دهد. 6. ارتباط نقش و پایگاه اجتماعی با سلامت و بیماری را توضیح دهد.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه هشتم - تاریخ: 1404/08/25

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری در پایان جلسه دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
کلیات و مفاهیم گروه اجتماعی و اهمیت آن	1. گروه اجتماعی را شرح دهد. 2. طبقه بندی گروههای اجتماعی را با ذکر مثال مقایسه نماید. 3. ویژگیهای گروههای نخستین و دومین را با ذکر تفاوتهای آنان شرح دهد. 4. اهمیت گروه های مرجع و فشار را در شکل گیری رفتار توضیح دهد	شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

جلسه نهم - تاریخ: 1404/09/02

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند در پایان جلسه:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
طبقات اجتماعی، تفکیک اجتماعی، قشربندی اجتماعی	1. طبقه اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد. 2. انواع طبقات اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد. 3. مفهوم تفکیک اجتماعی را بیان نماید. 4. مفهوم قشربندی اجتماعی را بیان نماید.	شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید

رابطه طبقه اجتماعی با سلامت و بیماری	5. تحرک اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد. 6. عوامل تحرک اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهد. 7. رابطه طبقه اجتماعی با سلامت و بیماری را شرح دهد.	شناختی شناختی شناختی	آموزشی، وایت برد و مازیک
--------------------------------------	---	----------------------------	--------------------------

جلسه دهم - تاریخ: 1404/09/09

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند در پایان جلسه:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اجتماعی شدن آسیب شناسی اجتماعی شدن نادرست	1. مفهوم اجتماعی شدن را شرح دهد. 2. عوامل اجتماعی شدن را شرح دهد. 3. انواع اجتماعی شدن را با ذکر مثال توضیح دهد. 4. آسیب شناسی اجتماعی شدن نادرست را تحلیل نماید.	شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه یازدهم - تاریخ: 1404/09/16

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری دانشجو بتواند در پایان جلسه:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نهادهای اجتماعی، سیر تکوین نهادهای اجتماعی در ایران	1. تعریف نهاد اجتماعی و ویژگی‌های آن را بیان کند. 2. تفاوت نهادهای اولیه و ثانویه اجتماعی را شرح دهد. 3. مراحل شکل‌گیری تدریجی نهادهای اجتماعی را در ایران تشریح کند. 4. نمونه‌هایی از نهادهای اجتماعی مهم در تاریخ ایران مانند خانواده، آموزش، دین و سیاست را نام ببرد. 5. نقش قراردادهای اجتماعی و عوامل فرهنگی در شکل‌گیری و استمرار نهادها را توضیح دهد. 6. یک نمونه از تحول نهاد اجتماعی (مانند خانواده یا آموزش) را در یکی از دوره‌های تاریخی ایران شرح دهد. 7. تغییر و تحول تاریخی نهادهای اجتماعی ایران را از دوران باستان تا معاصر شناسایی و تحلیل کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه دوازدهم - تاریخ: 1404/09/23

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری در پایان جلسه دانشجو بتواند:	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نهاد خانواده خصوصیات خانواده ازدواج، طلاق علل عوامل موثر بر طلاق	1. انواع خویشاوندی را شرح دهد. 2. منشاء و تحول خانواده را تحلیل نماید. 3. نهاد خانواده را تعریف و انواع آن را بیان نمائید. 4. وظایف و کارکردهای نهاد خانواده را تجزیه و تحلیل کند. 5. هدف و کارکردهای اجتماعی ازدواج را توضیح دهد. 6. علل و عوامل موثر در طلاق را شرح دهد. 7. نقش نهاد خانواده در حفظ و انتقال ارزش‌های فرهنگی ایران را توضیح دهد.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و مازیک

جلسه سیزدهم - تاریخ: 1404/09/30

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نهاد آموزش و پرورش و کارکردهای آن	دانشجو بتواند در پایان جلسه: 1. مفهوم نهاد آموزش و پرورش را تعریف کند. 2. مهم‌ترین کارکردهای نهاد آموزش و پرورش را نام ببرد. 3. فراگیر بتواند نقش نهاد آموزش و پرورش را در توسعه فردی و اجتماعی توضیح دهد. 4. نگرش مثبت نسبت به نقش معلمان و مدیران آموزش و پرورش در شکل‌گیری جامعه سالم نشان دهد. 5. ارزش کارکردهای آموزش و پرورش را برای پیشرفت فردی و اجتماعی بپذیرد.	شناختی شناختی شناختی عاطفی عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
جلسه چهاردهم – تاریخ: 1404/10/07				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
نظارت اجتماعی رفتار انحرافی	1. مفهوم نظارت اجتماعی را تعریف کند. 2. انواع نظارت اجتماعی (رسمی و غیررسمی) را تشخیص دهد. 3. نقش نظارت اجتماعی در حفظ نظم و کنترل رفتارهای اجتماعی را توضیح دهد. 4. ارزش و ضرورت مشارکت فردی و گروهی در فرآیندهای نظارت اجتماعی را درک کند. 5. فراگیر بتواند مفهوم رفتار انحرافی را تعریف کند. 6. انواع رفتارهای انحرافی را نام ببرد و شرح دهد. 7. علل و عوامل مؤثر در بروز رفتار انحرافی را شرح دهد. 8. نگرش منفی نسبت به رفتارهای انحرافی و اهمیت کنترل آن‌ها در جامعه ابراز کند.	شناختی شناختی شناختی عاطفی شناختی شناختی عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
جلسه پانزدهم – تاریخ: 1404/10/14				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
آشنایی با ویژگی‌های جوامع شهری و روستایی ایران	1. تعاریف و مفاهیم پایه جامعه‌شناسی درباره جامعه و انواع آن را بیان کند. 2. ویژگی‌های کلیدی جوامع مختلف ایران شامل ویژگی‌های فرهنگی، زبانی، دینی و تاریخی هر قوم و جامعه را شرح دهد. 3. تنوع اقوام ایرانی و اثر آن بر سبک زندگی، زبان، پوشش، آیین‌ها و هنر را تشخیص دهد. 4. نقش عوامل جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی را در شکل‌گیری هویت‌های مختلف اجتماعی ایرانی تحلیل کند.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک

		شناختی	5. مثال‌هایی از تفاوت‌ها و اشتراکات بین جوامع شهری و روستایی، و میان اقوام مختلف ایرانی ارائه دهد. 6. اهمیت حفظ تنوع فرهنگی و اجتماعی در ایران و تأثیر آن بر توسعه‌ی پایدار جامعه را توضیح دهد.	
جلسه شانزدهم – تاریخ: 1404/10/21				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
تأثیر دگرگونی‌های تاریخی اجتماعی جمعیتی بر الگوی بیماری‌ها	دانشجو بتواند در پایان جلسه:	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید آموزشی، وایت برد و ماژیک
	1. دگرگونی‌های اجتماعی فرهنگی را تعریف کند. 2. نظریه‌های دگرگونی اجتماعی را باهم مقایسه کند. 3. عواملی که دگرگونی‌های اجتماعی فرهنگی را تحت تأثیر قرار می‌دهند را شرح دهد. 4. مبانی اجتماعی بیماری‌ها را بیان کند. 5. الگوی اجتماعی بیماری‌ها را تشریح کند. 6. تأثیر دگرگونی‌های تاریخی- اجتماعی- جمعیتی بر الگوی بیماری‌ها را توضیح دهد. 7. تأثیر طبقه اجتماعی و خرده فرهنگ‌ها بر الگوی بیماری و مدل‌های بیماری را توضیح دهد.			
جلسه هفدهم – تاریخ:				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
برگزاری آزمون کتبی	دانشجو بتواند در پایان جلسه، به سؤالات آزمون پاسخ صحیح دهد.	شناختی		

ارزشیابی:	
ارزشیابی: تکوینی	پایانی
نمره کل: 20	
حضور فعال:	کوئیز: 2 نمره
نوع آزمون میان ترم:	شفاهی
نوع آزمون پایان ترم:	شفاهی
تشریحی:	تشریحی
چند گزینه‌ای:	چند گزینه‌ای
صحيح و غلط:	صحيح و غلط
آزمون پایان ترم:	15/5 نمره
آزمون میان ترم:	1/5 نمره
چند گزینه‌ای:	چند گزینه‌ای
صحيح و غلط:	صحيح و غلط
آزمون پایان ترم:	15/5 نمره
آزمون میان ترم:	1/5 نمره

منابع:
مبانی جامعه‌شناسی بروس کوئن، ترجمه: غلامعباس توسلی، رضا فاضل. تهران: انتشارات علوم اجتماعی
مقدمات جامعه‌شناسی، دکتر منوچهر محسنی، تهران: انتشارات دوران
جامعه‌شناسی پزشکی، دکتر منوچهر محسنی، انتشارات طه‌وری
جامعه‌شناسی پزشکی آرمسترانگ، نشر حقوقی